

Vergaderjaar 1986 – 1987 Nr. 9c

19383

Intrekking van de Werkloosheidswet, invoering van een nieuwe Werkloosheidswet en een aantal andere wetten, alsmede de in het kader van die intrekking en invoering te treffen overgangsregelingen en de daarmee verband houdende wijzigingen van een aantal wetten en regelingen (Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid)

NADERE MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 15 oktober 1986

1. Algemene inleiding

De hoorzittingen die door de commissie zijn gehouden alsmede onze memorie van antwoord geven de leden van de verschillende fracties aanleiding nog een aantal opmerkingen te maken en vragen te stellen over dit wetsvoorstel.

Met aandacht hebben wij kennis genomen van deze opmerkingen en vragen.

Hierna zal eerst worden ingegaan op de opmerkingen en vragen die samenhangen met het overgangsrecht in verband met de invoering van de nieuwe Werkloosheidswet (nWW). Daarna zullen de vragen die betrekking hebben op de arbeidsongeschiktheidsregelingen aan de orde komen.

Voor het antwoord op de vraag van de leden van de fractie van D66 met betrekking tot de invoeringsdatum van de stelselherziende maatregelen en de vraag van de leden van de fractie van de P.S.P. met betrekking tot een overgangsregeling voor 50+ -ers verwijzen wij naar de algemene inleiding van de nota naar aanleiding van het nader voorlopig verslag bij wetsvoorstel 19261.

Voorts verwijzen wij naar de nota naar aanleiding van het nader voorlopig verslag bij wetsvoorstel 19257 met betrekking tot de door de leden van de P.v.d.A.-fractie gestelde vraag over de uitwerking van de overgangsbepalingen voor samenwonende ongehuwden met een kind.

2. Werkloosheidsregelingen

De leden van de P.v.d.A.-fractie komen terug op hetgeen in de memorie van antwoord is aangehaald over een eventuele compensatie voor het overheidspersoneel in verband met het vervallen van de WWV uit de brief van 12 september 1986 van de Minister van Binnenlandse Zaken aan de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA).

Allereerst vragen deze leden waarom deze brief eerst op 12 september is verzonden en of toen pas deze lacune als gevolg van de stelselherziening is ontdekt. Daarentrent zij meegedeeld, dat hetgeen door deze leden als «lacune» wordt aangeduid, al onderkend werd toen de plannen voor de stelselherziening werden gepresenteerd.

Een mogelijk compenserende regeling voor het vervallen van WWV-aanspraken zal op zijn vroegst op 1 januari 1987 in werking behoeven te treden. Uit dien hoofde is de aankondiging van het overleg over deze zaak verwerkt in de voorstellen met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden van het overheidspersoneel voor het jaar 1987.

Zoals elk jaar worden die voorstellen bij gelegenheid van de indiening van de rijksbegroting bij de Staten-Generaal aan de CGOA verzonden.

Vervolgens vragen deze leden waarom de formulering «of en zo ja» en «geheel of gedeeltelijk» zo extreem terughoudend is. De formulering heeft echter op geen enkele wijze de bedoeling «extreem terughoudend» te zijn. De formulering is juist gebezigd met de bedoeling ruimte te laten aan het overleg tussen de Minister van Binnenlandse Zaken en de centrales van overheidspersoneel inzake het al dan niet treffen van een compensatieregeling.

In antwoord op de vragen van deze leden over de ingangsdatum van een compensatieregeling zij meegedeeld, dat, nadat het overleg met het CGOA over dit onderwerp zal zijn afgesloten, – afhankelijk van de uitkomsten van dat overleg – met grote voortvarendheid zal worden gewerkt aan alsdan te treffen maatregelen. Zonodig zal aan dergelijke maatregelen terugwerkende kracht worden verleend, eventueel in combinatie met een voorschotregeling.

Door de leden van de P.v.d.A.-fractie wordt vervolgens onder aanhaling van een passage uit de memorie van antwoord inzake het meetellen in de ambtelijke regelingen «als diensttijd» van arbeid in de particuliere sector in de laatste vijf jaar gevraagd op welke termijn nadere wet- of regelgeving te verwachten is.

Hieromtrent zij meegedeeld, dat deze problematiek thans nog in studie is.

Eerst na afloop daarvan zal de vraag beantwoord kunnen worden of, en zo ja, op welk tijdstip wet- of regelgeving terzake tegemoet kan worden gezien.

Naar aanleiding van het voorbeeld van Jannie en Ramon in de memorie van antwoord wordt door de leden van de P.S.P.-fractie gesteld dat degenen, die voor de stelselherziening werkloos zijn geworden maar de uitkering om de een of andere reden pas later aanvragen dit niet meer kunnen doen als de stelselwijziging is doorgevoerd, aangezien de toegang tot de WWV is gesloten.

Dit is naar onze mening een enigszins ongenueanceerde gevolgtrekking uit hetgeen in de memorie van antwoord met betrekking tot de onderhavige casus is opgemerkt.

Door een verblijf in het buitenland van 9 maanden voldoet betrokkene in de onderhavige casus per 1 mei 1987 zeer waarschijnlijk niet aan de voorwaarden voor het recht op WW-uitkering, zodat de bestaande uitsluiting in het kader van de WW wordt gecontinueerd. Dit moet echter in de concrete situatie beoordeeld worden door de betreffende bedrijfsvereniging.

Indien de WWV per 1 mei 1987 nog zou gelden voor nieuwe gevallen, dan zou betrokkene daaraan geen aanspraken kunnen ontleen in verband met het niet voldoen aan de referte-eis. Er ontstaat in dit voorbeeld dus geen verschil in uitkeringspositie als gevolg van de stelselwijziging.

Dat neemt niet weg, dat er bij andere data van vertrek naar en terugkomst uit het buitenland mogelijk wel een verschil in uitkeringspositie zou kunnen ontstaan. De Invoeringswet bevat in artikel 9 de mogelijkheid om voor duidelijk onbedoelde effecten met betrekking tot overganggevallen een oplossing te treffen via nadere regelgeving.

Door de leden van de P.S.P.-fractie wordt vervolgens ingegaan op hetgeen in de memorie van antwoord is vermeld met betrekking tot de casus «Jaap Janssen».

In het voorbeeld – aldus deze leden – wordt niet vermeld dat als hij op de laatste dag dat hij recht heeft op een WWV-uitkering 50 jaar of ouder is nu wel recht heeft op een verlengde WWV-uitkering terwijl dit volgens de Wet inkomensvoorziening oudere werkloze en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) niet meer zo is. In de IOAW – aldus nog deze leden – is namelijk de eerste werkloosheidsdag doorslaggevend, terwijl dit in de interimregeling niet zo was.

Hieromtrent merken wij het volgende op.

De interimregeling is in 1985 getroffen, toen invoering van de nWW per 1 januari 1985 niet haalbaar leek.

De interimregeling heeft uitsluitend tot doel te voorkomen, dat oudere werkloze werknemers die na 1 januari 1985 de maximum uitkeringsduur van de WWV zouden bereiken en bij het ingaan van de nWW een langere uitkeringsduur zouden hebben gehad, door het uitstel van de invoering van de nWW schade zouden ondervinden.

In de structurele situatie zal de IOAW voor werklozen (voor zover niet gedeeltelijk arbeidsongeschikt) alleen gelden, indien zij 50 jaar of ouder zijn bij het intreden van de werkloosheid.

Alleen voor personen die vóór invoering van de nWW werkloos zijn geworden en op de eerste werkloosheidsdag 47,5 jaar of ouder waren geldt als overgangsmaatregel dat zij in beginsel – gelet op het feit dat zij onder vigeur van de WW en WWV tenminste 50 jaar zouden zijn na afloop van de gezamenlijke uitkeringsduur van die wetten – ook onder de werkingsfeer van de IOAW vallen.

Gezien het vorenstaande is er naar onze mening geen reden om ook personen die jonger waren dan 47,5 jaar bij het intreden van de werkloosheid, doch geen concreet vooruitzicht hadden om bij continuering van de WWV onder de interimregeling te vallen, via het overgangsrecht alsnog onder de werkingsfeer van de IOAW te brengen.

Betreffende de positie van 57,5-jarigen en ouder, waarover de leden van de P.S.P.-fractie een opmerking maken, kunnen wij meedelen dat de organisaties van de uitvoeringsorganen zich beraden over de wijze van uitvoering. Het betreft in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van deze organen zelf. Wij overwegen geen nadere regels op dit punt.

De fractieleden van de P.v.d.A. vragen waarom voor zelfstandig wonende AAW-ers jonger dan 21 jaar de kopjesregeling niet van toepassing is.

Deze zogenaamde kopjesregeling dient als tijdelijke maatregel voor degene wiens loondervingsuitkering als gevolg van de leeftijdsgrenzen die worden gehanteerd bij de fiscale tariefgroepsindeling beneden de van toepassing zijnde bijstandsnorm ligt. In de situatie dat die gelijkshakeling, dat wil zeggen een uitbreiding van de werking van tariefgroep II, is gerealiseerd zal echter de uitkering van AAW-ers jonger dan 21 jaar, net als thans het geval is gezien de systematiek van het Bijstandsbesluit landelijke normering (Bln), onder het vloerbedrag van de bijstand blijven. Een maatregel om het verschil te overbruggen zou derhalve niet tijdelijk, maar permanent moeten zijn, hetgeen niet strookt met de tijdelijkheid van de kopjesregeling.

Ook zou de consistentie van de voorgestelde bruto-koppeling alsmede de equivalentie voor deze groepen worden doorbroken.

Arbeidsongeschiktheidsregelingen

De leden van de P.v.d.A-fractie komen nogmaals terug op het artikel in PS nr. 14 van 11 juni 1986 (pag. 915).

Naar aanleiding hiervan wijzen wij deze leden erop dat de overgangsmaatregel, zoals neergelegd in artikel 52, de bestaande rechtspositie van betrokkenen in principe waarborgt. Hiermee wil niet gezegd zijn dat er geen sprake zou kunnen zijn van nadelige effecten. Deze zullen zich echter naar verwachting slechts in een enkel geval en dan nog pas op de langere termijn voordoen. Met deze leden zijn wij het eens dat deze zo mogelijk voorkomen moeten worden. Wij zijn dan ook voornemens te bezien op welke wijze dat het beste zou kunnen geschieden.

Naar aanleiding van de voorgestelde wijziging van de staffeling merken de leden van de P.v.d.A.-fractie op dat zij het verschil in uitkering te groot achten tussen degenen die 80% of meer arbeidsongeschikt zijn en 70% van het dagloon ontvangen, en degenen die 65–80% arbeidsongeschikt zijn en slechts 50,75% van hun dagloon ontvangen. Zij spreken hun voorkeur uit voor een systeem waarbij arbeidsongeschikten in de klasse 80–100% een uitkering ontvangen van 100% van het dagloon en 65–80% arbeidsongeschikten 70% van 80% van het dagloon.

De doelstelling van de wijziging van de staffeling is te bereiken dat in – in de toekomst in toenemende mate te verwachten – situaties van gecombineerde arbeidsongeschiktheids- en werkloosheidsuitkeringen geen hogere uitkeringsrechten bestaan dan in andere gevallen van samenloop van – gedeeltelijke – uitkeringen. Met de door de leden van de fractie van de P.v.d.A. voorgestelde wijziging welke ook door de SVr is voorgesteld, zou een dergelijke gelijkheid niet worden bereikt.

Een aantal cijfervoorbeelden ter zake, waarnaar wij hier kortheidshalve willen verwijzen, zijn opgenomen in de memorie van antwoord bij de Invoeringswet stelselherziening (kamerstukken II, 1985–1986, 19 383, nr. 5 blz. 53 e.v.).

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. de Koning